

KONSERNIOHJE

Kunnanhallitus 16.12.2019 § 360
Valtuusto 10.2.2020 § 10

Voimaan 1.3.2020
koskee taannehtivasta vuotta 2020

Sisällysluettelo

1.	Kuntakonserni	3
2.	Konserniohjaus, konsernijohto ja sen tehtävät sekä toimivallan jako	4
3.	Kuntastrategiasta ja omistajapolitiikasta	5
4.	Konserniohjeiden tarkoitus ja tavoite	6
5.	Konserniohjeen soveltamisala	6
6.	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	7
7.	Konserniohjeen sitovuus	7
8.	Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus.....	8
9.	Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen	9
10.	Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	10
11.	Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa	11
12.	Konsernin sisäiset palvelut eli keskitetyt konsernitoiminnot	12
13.	Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	14
14.	Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	15
15.	Kuntakonsernin tarkastus	15
16.	Sisäinen valvonta ja -tarkastus	15
17.	Voimaantulo	16

1. Kuntakonserni

Kuntalain mukaan kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin. Kunnan tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Kunta on kuntakonsernin emoyhteisö. Tytäryhteisöjä ovat sellaiset yhteisöt kuten osakeyhtiö, jossa kunnalla on yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa määräysvalta.

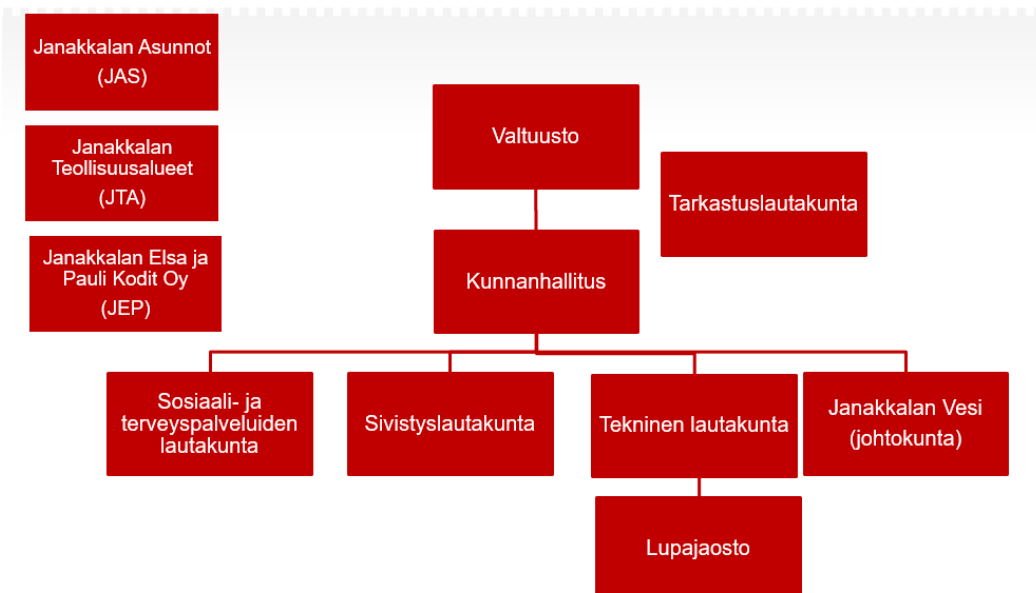
Kirjanpitolaissa määräysvallalla tarkoitetaan tilannetta, jossa emoyhteisöllä on oikeus käyttää yli puolta kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai oikeus nimitää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä tai toimielimessä, jolla on tämä sama oikeus.

Tämän lisäksi kirjanpitovelvollisella (1336/1997) katsotaan olevan määräysvalta kohdeyrityksessä myös silloin, jos sitä johdetaan yhteisesti kohdeyrityksen kanssa tai kirjanpitovelvollinen muulla tavoin tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa kohdeyrityksessä.

Janakkalan kuntakonsernin muodostavat:

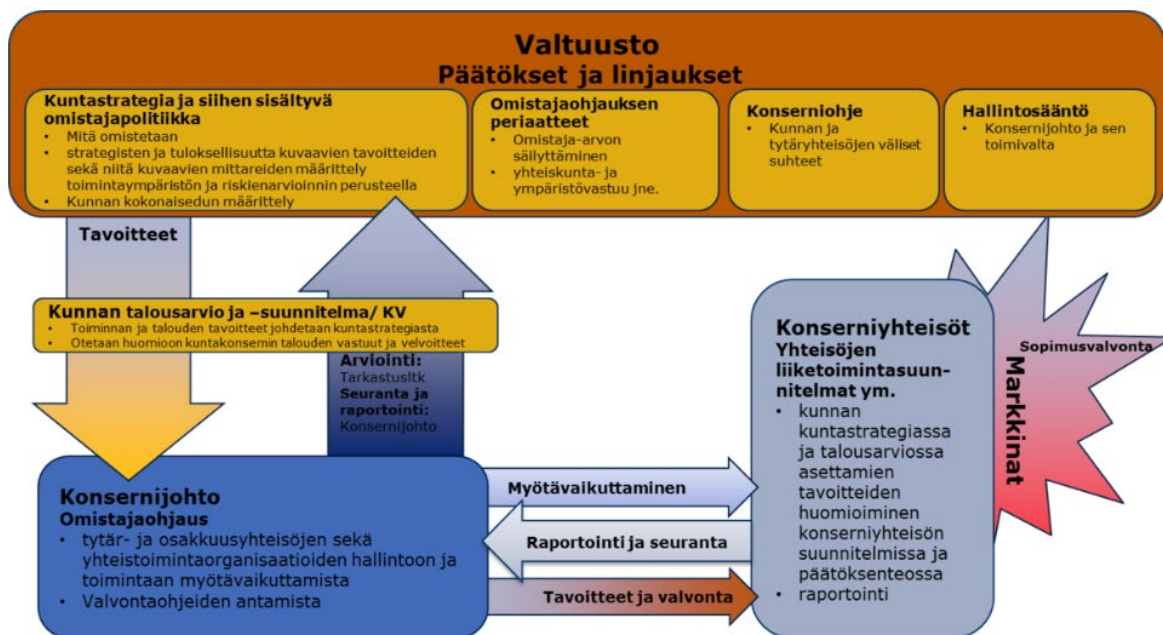
Janakkalan kunta ja sen liikelaitos; Janakkalan Vesi liikelaitos sekä kolme (3) tytäryhtiötä, jotka ovat Janakkalan Asunnot Oy ja Janakkalan Teollisuusalueet Oy ja niiden tytäryhtiöt sekä Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy.

Kuntakonsernin organisaatio

2. Konserniohjaus, konsernijohto ja sen tehtävät sekä toimivallan jako

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa konserniohjauksesta eli omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä valtuuston päätösten mukaisesti. Konsernivalvonta on tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden seuranta.

Kuvio: Konserniohjaus kuntakonsernissa

Lähde: <https://www.kuntaliitto.fi/talous/konserniohjaus-ja-omistajapolitiikka>

Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto, konsernijohdon tehtävät sekä toimivalta on määritelty kunnan hallintosäännössä.

Janakkalan kunnan hallintosäännön 23 §:n mukaan Janakkalan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja talous- ja hallintojohtaja.

Janakkalan kunnan hallintosäännön 24 §:n mukaan toimivallan jako on seuraava:

Kunnanhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittamisestä ja valmistelusta valtuustolle;

2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan;
3. antaa valtuustolle kolmannesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä;
4. arvioi omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta;
5. nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin;
6. nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet;
7. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa.

Kunnanjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa yhtiöiden ja liikelaitoksen hallintoon ja toimintaan.

Talous- ja hallintojohtajan tehtävänä on antaa taloutta ja hallintoa koskevia ohjeita kunnanhallituksen linjausten mukaisesti.

3. Kuntastrategiasta ja omistajapolitiikasta

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon mm. omistajapolitiikka. Kunnan omistajapolitiikassa on kyse toisaalta omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä toisaalta konserniohjauksesta, joka perustuu omistukseen liittyvän määräysvallan käyttöön. Omistajapolitiikan sisältävä kuntastrategia on kunnan johtamisen väline.

Janakkalan kuntastrategia vuoteen 2030 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 14.5.2018 § 20.

20 000 asukkaan Janakkala

– Suomen kasvukäytävän toimiva keskipiste

Elinvoiman vahvistaminen Janakkalassa on kaiken toiminnan perusta

4. Konserniohjeiden tarkoitus ja tavoite

Kunnan konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kuntakonsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

5. Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee Janakkalan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymissä ja kunnan osakkuusyhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että kunnan konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä.

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja säätiöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Janakkalan kunnan alaisuuteen kuuluu seuraavat liikelaitokset:

- Janakkalan Vesi liikelaitos

Janakkalan kunnan kuntakonserniin kuuluvat seuraavat kunnan määräysvallassa olevat yhteisöt:

- Janakkalan Asunnot Oy
 - As Oy Turengin Kolmonen
- Janakkalan Teollisuusalueet Oy

- Koy Janakkalan Virastotalo

- Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy

Kunnan osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyriytystä ja osakkuusyriytystä.

Janakkalan kunta on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- Hämeen Maakuntaliitto, kuntayhtymä
- Koulutuskuntayhtymä Tavastia
- Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
- Eteva kuntayhtymä
- Riihimäen seudun terveystalokuntayhtymä

Janakkalan kunnan osakkuusyhteisöjä ovat seuraavat yhteisöt, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen:

- Sarastia Oy
- Kiertokapula Oy
- Asunto Oy Taimistotie
- Asunto Oy Turengin tammi
- Kuntien Tiera Oy
- Hämeenlinnan palloiluhalli Oy
- Kuntarahoitus Oyj
- Elisa Communications Oyj

Janakkalan kunta on jäsenenä seuraavissa säätiöissä, joita ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen:

- Riihimäen Ajoratasäätiö
- Vanajavesisäätiö

6. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy valtuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kunnan tytäryhtiöiden yhtiökokouksessa ja hallituksessa, liikelaitoksen johtokunnassa sekä mahdollisesti muiden kunnan määräysvallassa olevien yhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

7. Konserniohjeen sitovuus

Kuntakonsernissa hyväksytyt konserniohjeet noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta pakottavasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä, sopimuksista tai säännöistä muuta johdu.

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta välittömästi kirjallisesti konserniohjeessa erikseen mainituille tahoille; kunnanjohtajalle ja talous- ja hallintojohtajalle. Mikäli konserniohjetta ei jostain syystä noudateta tai pystytä noudattamaan, tulisi asia aina käsitellä perusteluineen sekä kunnan- että yhtiön hallituksen että liikelaitoksen johtokunnan päätöksissä.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai kuntayhtymän johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta.

8. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin.

Tytäryhteisön hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista (kiinteistöjen investointisuunnitelma tai investointitaso vähintään 4 vuodeksi) sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa ennakkotietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla.

Talouden suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtiontukisäännökset ja niiden asettamat rajoitteet ja kilpailulain 4 a luvussa määritelty kilpailuneutraliteettia koskeva sääntely.

Janakkalan konserniyhteisöille valtuuston asettamat yhtiön tai liikelaitoksen toimintaan ja talouteen liittyvät tavoitteet käsitellään kunnanhallituksessa ennen kunnanhallituksen talousarvion käsittelyä.

9. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen tarvittavat tiedot.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seurantaa varten kunnalle kolmannesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet sekä noudatettava kunnan ohjeistusta. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilikauden tulee olla kalenterivuosi, ellei tästä poikkeamiseen ole erityistä syytä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä tulee noudattaa soveltuvaa yhteisöoikeudellista lainsäädäntöä, kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätössäännöksiä, kuntalain mukaisia konsernisäännöksiä sekä hyvää kirjanpito tapaa. Tytäryhteisöjen tulee toimittaa kunnalle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten kunnan toimittamien aikataulujen mukaisesti.

Konsernijohto antaa tarkemmat ohjeet konsernitilinpäätöksen laatimiseksi tarvittavista tiedoista, laadinta-aikataulusta, tiedonannon määräajoista ja mahdollisista tiedonantopohjista budjetiosavuosikatsaus-, tilinpäätös- ja toimintakertomustietojen ilmoittamisessa.

Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannan lisäksi kunnanhallitus asettaa konserniyhteisöille raportointivelvollisuuden osavuosikatsauksien aikataulujen tai erikseen sovitun aikataulun mukaisesti seuraavista asioista:

Kaikki yhteisöt:

1. Asiakastyytyväisyys (vuosittain)
Mittari arvosana 1-5 (välttävä, tyydyttävä, keskitaso, hyvä, erinomainen), Tavoitetaso 4
2. Henkilöstön työhyvinvointi (2 v. välein)
Mittari arvosana 1-5 (välttävä, tyydyttävä, keskitaso, hyvä, erinomainen), Tavoitetaso 4
3. Omavaraisuusaste (vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä)
Mittari %,
4. Leasing- ja vuokravastuut (vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä)

Tavoite	Raportointiaika
Talousarvio tulevalle vuodelle	Tammikuussa
Tuloslaskelma (vrt. budjettiin, ed. vuoden vastaavaan ajankohtaan)	Osavuosikatsaus
Investointisuunnitelma (4 v.) (vrt. budjettiin kuluva vuosi)	Osavuosikatsaus
Asiakastyytyväisyys	Vuosittain
Henkilöstön työhyvinvointi	2 vuoden välein
Omavaraisuusaste	Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Leasing – ja vuokravastuut	Vuosittain, tilinpäätöksen yhteydessä
Tilinpäätös	Maaliskuun 15.pvä

Janakkalan Vesi:

1. Veden määrä ja sen muutos (vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä)
Mittari: Toimitettavan veden määrä ja sen osuus kokonaiskapasiteetista %,

Janakkalan Asunnot, Janakkalan Teollisuusalueet ja Janakkalan Elsa ja Pauli Kodit Oy

1. Tilojen käyttöaste (todellinen käyttöaste) ja sen muutos kuukausittain (osavuosikatsauksen yhteydessä)
Mittari käyttöaste %,
2. Vuokrasaatavat (rästissä olevat) tai yhtiöiden / asukkaiden maksamattomat vuokrat, € / kk, kuukausittain (osavuosikatsauksen yhteydessä)
Mittari % per budjetoidut tulot,

Tavoite	Raportointiaika
Tilojen käyttöaste, %	Osavuosikatsaus
Vuokrasaatavat tai maksamattomat vuokrat, €, %	Osavuosikatsaus

Lisäksi yhteisön hallitus kutsuu kunnanhallituksen kerran vuodessa yhteistyötapaamiseen yhteisön ajankohtaisista asioista sekä tulevaisuuden näkymistä.

10. Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

Kunnan omistamien osakeyhtiöiden luottamushenkilöitä sitoo ensisijaisesti osakeyhtiölain säännökset.

Kunnan luottamushenkilöllä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapittoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kunnanhallitukselle.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

11. Velvollisuus hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa

Yhteisön hallituksen/hallituksen puheenjohtajan/toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen kunnan/konsernijohdon kanta seuraaviin toimenpiteisiin (suosituksen mukainen listaus):

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat kuntastrategiassa ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa kuntaan
- hallituksen yhtiökokoukselle tekemästä voitonjakoehdotuksesta
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan rekrytointi ja palkkausjärjestelmä ja sen muutokset
- yhtiön tai liikelaitoksen henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen

- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

12. Konsernin sisäiset palvelut eli keskitetyt konsernitoiminnot

12.1. Hankintayhteistyö

Hankintayhteistyöllä voidaan saavuttaa konsernille toiminnallisia ja taloudellisia etuja. Hankintoja suunniteltaessa konserniyhteisöjen tulee selvittää hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista sekä konsernin kannalta edullisin toteuttamistapa. Päätös hankintayhteistyöhön osallistumisesta tehdään erikseen kussakin konserniyhteisössä emokunnan ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä.

Kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee noudattaa julkisista hankinnoista annettua lakia (hankintalaki, 1397/2016), erityisalojen hankintalakia (1398/2016) sekä näitä täydentäviä säännöksiä kuten kunnan hankintastrategiaa. Tytäryhteisöjen tulee toteuttaa hankinnat kilpailuttamalla ja saattaa hankintapäätökset perusteluineen kilpailuun osallistuneiden tiedoksi samalla tavoin kuin viranomaispuolellakin.

Tytäryhteisöt voivat halutessaan tehdä yhteistyösopimuksen Sarastia Oy:n hankinta- ja kilpailutusyksikön kanssa. Edellä mainittu yksikkö on hankinnan johtamiseen, hankintaprosessien toteuttamiseen, sopimusten hallintaan ja seurantaan keskittyvä seudullinen toimija.

12.2. Rahoitus- ja sijoitustoiminta sekä takauksien antaminen

Niiden kunnan tytäryhteisöjen, joiden rahoitus- ja sijoitustoiminnan keskittämisestä, on saatavissa taloudellisia hyötyjä, tulee liittyä kunnan konsernitilin käyttäjäksi. Kunnalla ja tytäryhteisöillä on jokaisella omat yksikkötilinsä oman maksuliikkeesä hoitoon. Kunta ei voi lainata tytäryhtiön yksikkötilin kassavaroja. Kunta ja sen tytäryhteisöt voivat kilpailuttaa talousarviovuoden lainat yhdessä. Lainat tulee kilpailuttaa. Lainatarpeista neuvotellaan vuosittain alkuvuoden aikana. Yhtiöiden tulee ottaa huomioon kuntalain 129 §:n säännökset kunnan lainan antamisesta ja vastavakuuksista lainaa myönnettäessä.

Janakkalan kunnan hallintosäännön 25.29 §:n mukaan kunnanhallitus päättää tilapäislainanmyöntämisestä kuntakonserniin kuuluvalla yhteisöllä, yhtiöllä tai säätiöllä;

12.3. Perintä

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen tulee käyttää samaa perintätoimistoa, mikäli perintätoimiston käyttäminen on tarpeen. Toiminnalla taataan kunnan yhtenäinen menettely- ja toimintatapa asiakkaiden suuntaan.

12.4. Vakuuttaminen ja riskienhallinta

Vakuutusten kilpailuttaminen voidaan suorittaa yhdessä kunnan ja kunnan tytäryhteisöjen kanssa. Riskienhallinta ja siihen liittyvä vakuuttamisvastuu on tytäryhteisöillä.

12.5. Henkilöstöpolitiikka

Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee noudattaa henkilöstöpolitiikassaan kunnan strategias-
assa linjattuja periaatteita kiinnittäen huomiota erityisesti seuraavien työnantajaimagon ja henki-
löstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden kannalta merkityksellisten kriittisten menestystekijöiden
toteuttamiseen ja kehittämiseen:

- esimiestyön laatuun ja johtamiseen
- toiminnan kannalta optimaaliseen henkilöstön määrään ja rakenteeseen koko konsernia ajatel-
len
- kannustavaan palkkaukseen ja palkitsemiseen
- henkilöstön osaamisen ja ammattitaidon ylläpitoon ja kehittämiseen
- henkilöstön työkyvyn ja työhyvinvoinnin kehittämiseen

Henkilöstöjohtamisen tulee perustua vuorovaikutteiseen ja avoimeen johtamiskulttuuriin, jonka mukaisesti työnantajan tulee mahdollistaa henkilöstölle osallistuminen työn ja työympäristön se-
kä oman ammattitaidon kehittämiseen.

Palvelutuotannon uudelleenjärjestelyissä tulee noudattaa seudullisesti hyväksytyjä henkilöstö-
hallinnollisia periaatteita, joiden tavoitteena on turvata henkilöstön asema muutostilanteessa sekä
kuvata sen keskeiset henkilöstövaikutukset. Tehtävien ratkaisujen tulee olla työnantajan ja henki-
löstön kannalta tarkoituksenmukaisia.

Palkkapolitiikassa sekä siihen liittyvien henkilöstöetuuksien määrittelyssä konsernin yhteisöjen
tulee noudattaa seuraavia periaatteita:

- johdon palkan ja palkkaetujen määrittely edellyttää yhteisön hallituksen, johtokunnan tai vas-
taavan elimen etukäteisneuvotteluja konsernijohdon kanssa
- henkilöstön palkkauksen ja henkilöstöetuuksien tason tulee olla rinnasteinen Janakkalan kun-
nan vastaavaan tasoon
- palkkapolitiikassa noudatetaan Janakkalan kunnan palkkapolitiittisia periaatteita

12.6. Tietohallinto; Ict ja tiedonhallinta

Tytäryhteisöjen tietojärjestelmät tulee suunnitella ja toteuttaa yhteistyössä kunnan tietohallinnon
kanssa. Tavoitteena on, että konsernin yksiköt käyttävät samoja järjestelmiä ja yhteneväisiä tai
yhteensopivia tietoliikennetarkoituksia.

Kunta velvoittaa, että tytäryhteisöjen asiakirjahallinto ja arkistotoimi hoidetaan arkistolain ja hy-
vän hallintotavan mukaisesti. Arkistolain § 8 edellyttää arkistonmuodostajalta määräyksiä arkis-
totoimen hoidon järjestämisestä. Sen lisäksi arkistonmuodostajan on ylläpidettävä asiakirjojen

säilytysajat ja -tavat sisältävää tiedonhallintasuunnitelmaa. Asiakirjahallinnon ja arkistotoimen hoitoa koskevat määräykset ja ohjeet on koottava yhdeksi ohjeeksi arkistonmuodostajan toimesta. Vastuu asiakirjahallinnon ja arkistotoimen hoitamisesta kuuluu arkistonmuodostajalle.

12.7. Tiedotus ja markkinointi

Tytäryhteisöjen viestinnän tulee olla konsernin tapaan aktiivista, avointa ja huomioida kunnan viestintäohjeet. Viestinnän tulee tukea konsernin asettamia tavoita.

Viestinnässä on käytettävä selkeää kieltä ja otettava huomioon eri asukasryhmien tarpeet.

Kuntalain 29 §:n mukaisesti kunnan on tiedotettava kunnan toiminnasta asukkaille, palvelujen käyttäjille, järjestöille ja muille yhteisöille. Tytäryhteisön on annettava tiedotusta varten kunnalle tiedotuksesta vastaavan viranhaltijan ohjeiden mukaiset tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisön on myös oma-aloitteisesti tiedotettava toiminnastaan ja taloudestaan ja informoitava kunnan konsernijohtoa ennen merkittävän asian julkiseksituloa.

Yhteisöjä koskevasta viestinnästä vastaa yhteisön puolesta hallitus tai johtokunta ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanhallitus ja kunnanjohtaja tai henkilö jolle toimivalta on delegoitu. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa tulee huomioida kunnan yleiset viestintäperiaatteet, osakeyhtiölaki sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

12.8. Ekologisuus ja kestäväkehitys

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa toimintansa suunnittelussa, toteutuksessa, seurannassa ja raportoinnissa ekologisuutta ja kestävä kehitystä.

12.9. Tilojen käyttö

Tavoitteena on konsernin omistuksessa olevien tilojen mahdollisimman tehokas hyödyntäminen koko konsernin kesken. Tiloista, jotka ovat tarpeettomia palveluiden tuottamiselle, luovutaan.

13. Kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallintosäännössä määritelty toimielin päättää hallitusjäsenehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallitukseen. Hallitusjäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolainmukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen voidaan nimetä kuntakonsernin ulkopuolisia asiantuntijajäseniä. Tytäryhteisöjen hallitukseen ei nimetä henkilökohtaisia varajäseniä.

Janakkalan kunnan hallintosäännön 24.5 §:n mukaan kunnanhallitus nimeää kunnan ehdokkaat tytäryhteisöjen hallitukseen ja hallintosäännön 24.6. §:n mukaan kunnanhallitus nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Janakkalan Veden liikelaitoksen johtosäännön 3 §:ssä on määritelty johtokunnan asema ja jäsenet.

Tytäryhtiöiden puheenjohtajien tulee olla valtuutettuja, varapuheenjohtajien ei tarvitse olla valtuutettuja.

Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus (KuntaL 47.2 §).

Kunnan tytäryhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävään sovelletaan osakeyhtiölakia.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. (OYL 6:2§).

14. Kunnan tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Konserniyhteisöjen tulee noudattaa hyvää hallinto- ja johtamistapaa. Sen mukaisesti tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kuntien omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

15. Kuntakonsernin tarkastus

Kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi valitaan kunnan tilintarkastusyhteisö.

Tarkastuslautakunnan on arvioitava kunnan toimintaan kohdistuvan arvioinnin lisäksi kuntakonsernia koskevaa tavoiteasettelua ja tavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunnan arvioinnin tulee kohdistua tavoitteisiin, jotka valtuusto on asettanut konsernijohdolle, kunnan edustajille tytäryhteisöissä sekä lisäksi niiden tavoitteiden toteutumiseen, jotka valtuusto on asettanut tytäryhteisöille talousarviossa ja -suunnitelmassa sekä konserniohjeessa. Jotta valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista voi tarkastaa, on tarkastuslautakunnalla oikeus yhtiön hallituksen kanssa sopia tutustua tytäryhteisön toimintaan ja tavoitteiden toteuttamiseen.

Tarkastuslautakunnan tehtäväksi on kuntalain 121 § 4 momentin mukaan annettu huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tämä tarkoittaa kuntakonsernin tilintarkastuspalvelujen kilpailuttamisen järjestämistä.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä tietoja valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisen ja kuntakonsernin tuloksellisuuden arviointia varten. Tarkastuslautakunta voi kutsua tytäryhteisön toimielimen jäsenen tai palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Tarkastuslautakunnan jäsen ei saa paljastaa haltuunsa saamaa salassa pidettävää tietoa sivulliselle.

16. Sisäinen valvonta ja -tarkastus

Sisäisellä valvonnalla ja -tarkastuksella on oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edel-

lyttämät tiedot. Sisäisellä valvonnalla ja -tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen valvonnan ja -tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa.

Janakkalan kunnan hallintosäännön 83 §:n mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa ja hallintosäännön 84 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä

- a. hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
- b. valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä
- c. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Hallintosäännön 86.3 §:n mukaan konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

17. Voimaantulo

Tämä konserniohje korvaa vuonna 2008 tehnyt ja hyväksytyn konserniohjeen kaikilta osin.

Tämä konserniohje tulee voimaan 1.3.2020 lukien ja koskee voimaantullessaan taannehtivasti vuoden 2020 alusta lukien.